

Vlada sprejela odločbo o sestavu novega sosveta

Na seji prejšnji četrtek je zvezna vlada sprejela odločbo o sestavu sosveta za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja. Potemtakem bodo v sosvetu za NSKS: Nanti Olip, mag. Rudi Vouk, Marija Mak in mag. Štefan Kramer (za KKZ); za ZSO: dr. Marjan Sturm, Ana Blatnik, Janko Zwitter in dr. Helena Verdel (za SPZ). Politične stranke bodo v sosvetu zastopane s po 3 (SPÖ), 2 (ÖVP), 2 (FPÖ). Poleg tega bo imela v sosvetu ene-

ga zastopnika cerkev. Ker odredbe o razširitvi števila članov sosveta na 18 sedežev glavni odbor avstrijskega parlamenta še ni potrdil, štajerskih Slovencev pri sestavu sosveta niso upoštevali. To se bo zgodilo, čim bo glavni odbor parlamenta podprl ustrezno odredbo.

Postopek za imenovanje članov sosveta je na podlagi odločitve upravnega sodišča potekal dlje časa in je imel za rezultat nekaj novosti: v postopku je Urad zveznega kanclerja

ugotovil, da imata tudi obe osrednji kulturni organizaciji glede na njun pomen status reprezentativnih organizacij, kar bo imelo za posledico, da bosta v bodoče samostojno imenovali svoje zastopnike v sosvet. Nadalje je bila v odločbi zavrnjena zahteva NSKS po šestih mestih v sosvetu. Urad zveznega kanclerja je že za 30. november sklical sejo sosveta, na kateri naj bi med drugim sklepali o razdelitvi finančnih sredstev za leto 1998.

Zapleti s stolčkom

Slovenski minister za obrambo Alojz Krapež, ki se je »spotaknil« ob stanovanjsko afero, je odstopil in odstop spet preklical. Pred parlamentom je izjavil, da je hotel s tem samo opozoriti na nepravilno ravnanje v zvezi z ostalimi političnimi aferami v Sloveniji. Podpredsednik vlade in šef Ljudske stranke Marjan Podobnik je za njegovo namestnico predlagal sedanjo državno sekretarko na omenjenem ministrstvu Marijo Ribič (s tem bi bila Slovenija poleg Finske druga država z žensko na tem mestu), toda premieru Drnovšku izbira ni pogodila, zato je za največ tri mesece poveril ta resor ministru za znanost in tehnologijo Lojzetu Marinčku, proti njej pa je odbor v opozicijskih strankah.

Preberite

RAVNE

Narodnjak Franc Sušnik

Na Ravnah in Prevaljah na Koroškem so proslavili 100-letnico njegovega rojstva. **Stran 3**

VELIKOVEC

Osrednji koncert SPZ

Tudi mlade je mogoče navdušiti, če so ideje nove in kvaliteta izvajanj visoka. **Stran 5**

BISTRICA NA ZILJI

Umetniki pri Ovniču

Družina Druml je v svoji »kulturni štali« spet gostila umetnike. Bral je Gustav Januš, razstavljal Suad Bijedić, na klavirju pa je nastopil Andrej Feinig. **Stran 4**

Osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze v Neue Burg v Velikovcu je silno navdušil občinstvo, saj je prireditelj ponudil nekaj posebnih »bonbončkov« v programu. Na sliki zbor »Mlada Podjuna« pod vodstvom Vere Sadjak. **Stran 5**

PREBLISK

Urad zveznega kanclerja je končno, s skoraj tričetrtletno zamudo, vendarle odločil o sestavi sosveta za Slovence. Posebno društveniki so bili že krepko »nažrti«, saj je delovanje zelo odvisno od tistih tisočakov z Dunaja.

Posebno pri EL pa niso nič kaj zadovoljni, mneneja so, da je EL stranka, ki mora imeti sedež(e) v sosvetu, čeprav stoji v pravilih, da so tam zastopane stranke, ki so tudi v deželnem zboru. Pravila o sestavi sosveta so precej jasna, a kljub temu ima seveda vsak pravico, da se pritoži. Negativno je predvsem, da štajerski Slovenci še vedno niso upoštevani, EL pa se sicer lahko po-

hvali z nadpovprečno zasedbo, saj so vsaj trije zastopniki NSKS tudi funkcionarji EL.

A gre spet za špekulacijo: na kakšen način doseči tako reprezentiranost, ki bo pri glasovanjih »zmagala« in bo vedno avtomatično v večini. Ne gre več za dogovor, temveč spet za

Sosvet in špekulacije

oblast, ki bo imela odločilno besedo – predvsem pri financah je to važno, sicer ima sosvet le funkcijo posvetovalnega organa.

Slovenci nimamo vpliva na to, koga imenujejo stranke in gospa Piuk bo v sosvetu. Toda pri sklepanju koalicije v Dobrli vasi ni imel nihče nič proti njej. **S. W.**

SPD KOČNA IN SPZ

vabita na

večer s Slovenci iz Italije

v soboto, 28. novembra, ob 19.30
v Svečah pri Adamu

Predstavitve knjige »Je več dnevoov ku klobas«, diapozitivi, pesmi in kraške jedi z avtorico Vesno Guštin in kulturnimi delavci KD Kraški dom iz Repentabra pri Trstu. Prisrčno vabljeni!

LOKALNE VOLITVE V SLOVENIJI

Prodor neodvisnih, nazadovanje krščanskih demokratov

Občinske volitve Slovenije sicer niso postavile na glavo, kljub temu pa so izrazile določeno nestrinjanje volilcev s sedanjo politiko strank. To kaže velik prodor neodvisnih kandidatov za župane in člane občinskih svetov.

Po prvih izjavah so sicer domala vse stranke zadovoljne, dejansko pa so največji zgubaš Peterletovi Slovenski krščanski demokrati, ki so z 18,4 odstotka volilnih glasov pred štirimi leti zdrsnili na le 11,3 odstotka.

Najmočnejša koalicijska stranka premiera Janeza Drnovška, Liberalna demokracija Slovenije, se je povzpela za dobrih pet odstotkov, malo manj Janševi

socialdemokrati (za dobra 2 odstotka). Pridobila je tudi Demokratična stranka upokojencev. Preostale stranke, Združena lista socialnih demokratov, Ljudska stranka in Slovenska nacionalna stranka so z manjšimi nihanji ostale pri prejšnjih odstotkih.

Razdrti pomladni strankarski blok (Janša, Peterle, Podobnik) je globalno gledano zgubil nekaj podpore volilcev in to predvsem zaradi neodvisnih kandidatov, ki so jih pobrali kar 12,5 odstotka.

Podatki o izvoljenih županih se ne pokrivajo z volilno močjo strank. Po novem ima Slovenija 190 občin, v 66 pa bodo izvoljeni v drugem krogu. V Ljubljani je že v prvem krogu močno zmagala liberalna demokratka Vika Potočnik, v levo pa se je nagnil tudi sestav mestnega sveta. V Mariboru se bosta 6. decembra v drugem krogu pomerila dosedanja župan dr. Alojz Križnar (neodvisni kandidat s podporo desnice) in Boris Sovič (Združena lista), Velenje, Zagorje in Izola imajo rdeče župane, kranjski Gros se ni uvrstil v drugi krog. Iz vrst neodvisnih je bilo izvoljenih 33 županov, največ (podeželjskih) županov ima ljudska stranka – 21, čeprav je po procentu glasov šele na 6. mestu, Liberalni demokrati jih imajo 13, krščanski demokrati 12 v manjših občinah, socialdemokrati pa 11. V občinskih koalicijah je s podporo več strank zmagalo kar 21 županskih kandidatov. V naših sosednjih občinah bodo ponovljene volitve na Jesenicah, v Kamniku, na Prevaljah in Ravnah na Koroškem. **J. R.**

PETEK (PREMIERA)
27. 11. 1998 * 19:30
SOBOTA
28. 11. 1998 * 19:30
MEHRZWECKHAUS
RIČARJA VAS

NIKOLAJ R. ERDMAN
SAMO MORILEC
DER SELBSTMÖRDER
KOMEDIJA

SPD
"DOBRAC"
IN FUERNITZ
NA BRANKI

Po dolgotrajnem izvedeniškem postopku je vlada končno sprejela odločbo (Bescheid) glede sestava sosveta. Na podlagi izvedeniškega postopka (Ermittlungsverfahren) je zvezna vlada sprejela odločbo o njegovi sestavi. V obrazložitvi odločbe je mogoče zaznati sledeče zanimivosti:

1. Zvezna vlada tudi v SPZ in KKZ vidi dve reprezentativni organizaciji, ki bosta v bodoče samostojno imenovali svoje predstavnike v sosvet in ne več preko NSKS in ZSO.

2. Zvezna vlada je zavrnila zahtevo NSKS po šestih mestih v sosvetu in sicer z utemeljitvijo, da zakon zahteva politično in svetovnonazorsko pluralno zasedbo sosveta, ne pa zasedbo po politični moči posamezne organizacije. Hkrati je zavrnila tudi pritožbo ZSO, ki je ugovarjala, da je NSKS imenoval samo ljudi, ki so hkrati tudi kandidati EL.

3. Zvezna vlada v odločbi izhaja iz statističnih podatkov na osnovi veljavnostnega območja manjšinskega šolskega zakona in ne na osnovi tistih štirinajstih občin, ki jih je predlagal NSKS oziroma EL, ker bi le na tej podlagi EL dobila mesto v sosvetu.

4. Zvezna vlada je zavrnila ugovore zoper nekatere predstavnike političnih strank.

KOMENTAR

Dr. Marjan Sturm

5. Zvezna vlada ni upoštevala predloga štajerskih Slovencev, pač pa je Društvu člen

Sosvet po novem

7 prisodila status stranke v postopku, tako da ima društvo možnost pritožbe na upravno sodišče. V kolikor bo glavni odbor parlamenta potrdil odredbo, s katero naj bi se število članov sosveta zvišalo na 18, bodo predstavniki štajerskih Slovencev naknadno dobili mesto v sosvetu.

Poizvedovalni postopek je torej na podlagi obstoječe zakonodaje do določene mere objektiviral sestav sosveta. Odločba omogoča, da se zoper njo lahko pritožijo osrednje organizacije v roku šestih tednov pri ustavnem oziroma pri upravnem sodišču.

Poizvedovalni postopek je do določene mere zmanjšal

vpliv političnih strank na sestavo sosveta in okrepil pri tem upravne organe. Zato tudi tisti, ki so skušali zavlačevati odločbo vlade, niso bili uspešni.

Rezultat poizvedovalnega postopka kaže, da avstrijska vlada izhaja iz koncepcije politične in svetovnonazorske pluralitete oziroma iz dejavnosti neke manjšine, ne pa po tem, kako glasno kdo izmed manjšincev kriči.

S tem je celotna razprava o manjkajoči demokratični legitimnosti manjšine odpravljena, ker zakon izhaja iz tega, da je manjšina organizirana po pravilih pravne države in ker avstrijska zakonodaja postavlja v ospredje dejavnost ter politično in svetovnonazorsko pluralnost. Skratka, obe osrednji organizaciji predstavljata minimalno obliko politične in svetovnonazorske pluralnosti.

In ne nazadnje omogoča odločba vlade priziv na ustavno in upravno sodišče. Upati je, da se bosta obe osrednji organizaciji te možnosti poslužili, ker bi s tem dobili po vsej verjetnosti potrditev odločbe vlade. Vsekakor pa je zdaj treba delati na podlagi veljavne odločbe. Nov način imenovanja članov sosveta je okrepil pravno državo.

LJUBLJANA

Klub koroških Slovencev ima rojstni dan

Zadnji petek, 20. november, je bil posvečen 70. obletnici Kluba koroških Slovencev v Ljubljani. V Lutkovnem gledališču so gostovali mladi igralci-lutkarji iz Šmihela s predstavo »Brat-je, škrt-je, tat-je«, v Slovenski matici pa so na vabilo Kluba predstavniki slovenskih političnih organizacij iz Koroške diskurirali o možnostih za bolj usklajeno sodelovanje vseh političnih činiteljev med koroškimi Slovenci.

Večerna slovesnost ob 70-letnici pa je bila v šentjakobskem gledališču, pri kateri so kulturni program sooblikovali ansambel »Korenika« in »Smrtnikovi fantje«. S strani predstavnikov koroških Slovencev je bila poudarjena predvsem skrb, ki jo je izkazal in jo Klub koroških Slovencev v Ljubljani še vedno izkazuje v korist koroškim Slovincem v republiki Avstriji. Janko Malle in Janko Zerzer sta opozorila na to, da se je klub v Sloveniji učinkovito prizadeval za težnje koroških Slovencev pri slovenskih oblasteh in da je pomagal v zelo konkretnih stvareh, kot so pomoč glasbeni šoli, otroškim vrtcem in kulturnim društvom na Koroškem.

Pomen in zgodovino in razvoj Kluba koroških Slovencev pa je orisal slavnostni govornik prof. Janez Stergar, ki je opisal nastajanje kluba in predhodnih društev, saj so se že v prvi polovici dvajsetih let ustanovila društva kot Klub koroških akademikov v Zagrebu, Gospodarski zvon v Ljubljani, Klub koroških Slovencev v Mariboru in Klub Korošcev v Ljubljani.

Citati iz govora Janeza Stergarja, predstavnika KKS in znanstvenega sodelavca na Inštitutu za narodnostna vprašanja v Ljubljani:

... Na prvem zboru slovenskih koroških emigrantov 14. 10. 1928 so v Celju osnovali osrednji Klub koroških Slovencev (KKS), ki je bil uradno konstituiran 26. 2. 1929, ko so sprejeli prva pravila in izvolili odbor z državnim pravdnikom Julijem Felaherjem na čelu.

... KKS je skrbel za stalno prisotnost »koroškega vprašanja« v slovenski javnosti (pose-

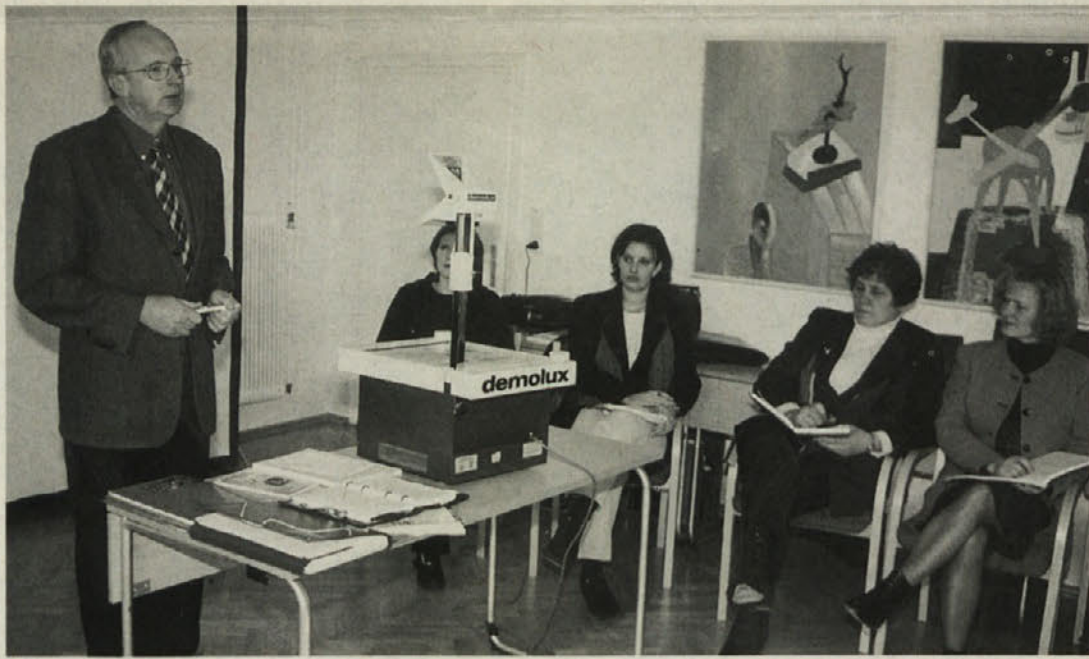
bej ob vsakoletnih obletnicah plebiscita), za kulturno povezavo manjšine z matico (tako s posredovanjem slovenske literature na Koroško, kakor tudi ob pogostih gostovanjih koroških pevcev in amaterskih gledaliških igralcev), skrbel je za dijaške stipendije, potovanja in letovanja ter zbiral finančno pomoč za različne druge dejavnosti slovenske manjšine v Avstriji. Ob anšlusu 1938 je klub med prvimi opozoril na nevarnost nacizma in se s tem postavil preganjanju s strani tedanjih jugoslovanskih oblasti (predsednik osrednjega odbora Felaher je bil na intervencijo iz Berlina začasno kazensko premeščen). Felaher, ki so mu zaradi očetovske skrbi za klubske člane rekli kar »atek«, je tedaj vseeno uspel organizirati nastanitev in zaposlitev za koroške slovenske pribežnike iz nacističnega rajha.

... Julij Felaher je klubu predsedoval kar štiri desetletja, pomembnejši predsedniki pa so bili še Lovro Kuhar – Prežihov Voranc, Janko Kotnik, Janko Černut in Bogo Grafenauer. ... Opomniti velja, da so se v klubsko delovanje vključili tudi nekorošci, ki danes predstavljamo že večino med okoli 300 ljubljanskimi klubšaji. Med prvimi so pristopili Maistrovi borci (Lojze Ude), po vojni koroški partizani (Pavle Žaucer-Matjaž), sodelavci manjšinskega inštituta, znanstvenega inštituta itd. Franc Štaudekar, Drago Druškovič, Janko Pleterški, Tone Zom in drugi.

... Ko smo lani nasledili ostanke premoženja Ciril-Metodove družbe (Babičovo hišo na Dolenjski c. 18), smo s tem prevzeli tudi moralno obvezo, da nadaljujemo poslanstvo te narodnoobrambene organizacije. Dolgoročno se lotevamo preureditve podstrešnega stanovanja za bivanje koroških (oz. sploh zanjejskih) študentov.

... Vsi vse delamo amatersko, iz ljubezni, zato ker nosimo »Korotan v srcu« (in nam od tam pride tudi v glavo, do rok in žepov).

Klubu koroških Slovencev v Ljubljani čestitamo ob obletnici in mu želimo še veliko uspehov, njemu in seveda nam v korist!

Tomaž Ogris pred učiteljskim občinstvom

Foto: SV

MEDNARODNO SREČANJE UČITELJEV SLOVENŠČINE

Iskali so nove didaktične in pedagoške pristope

Medsebojna izmenjava izkušenj, spoznavanje različnih pedagoških pristopov, ki jih narekujejo druga okolja, ter seveda poglobljanje osebnih stikov in prijateljstev so vtisnili pečat letošnjemu srečanju učiteljev slovenskega jezika iz Porabja (Madžarska), Beneške Slovenije (Italija) ter Koroške in Štajerske (Avstrija). To prekomejno srečanje v tradiciji skupnega slovenskega kulturnega prostora dobiva prav danes, ko se meje bolj in bolj odpirajo in ko evropska dimenzija učenja jezikov ter pridobivanja novih pedagoških znanj vedno bolj prodira, dodatno na pomenu.

Srečanje je bilo preteklo soboto in nedeljo, 21. in 22. novembra, v šentjanškem k & k centru, za njegovo vsebino ter organizacijsko izvedbo pa je bilo pristojno Stokovno društvo pedagoških delavcev.

Na začetku je vodja manjšinskega šolskega oddelka pri koroškem deželnem šolskem svetu Tomaž Ogris govoril o izkušnjah in načinih za spodbujanje in učenje slovenščine ter o poskusih razreševanja problemov, s katerimi se sooča dvojezično šolstvo na Koroškem. Dragica Motik in Irma Veljič iz Ljubljane sta se poglobili v tematiko stičišča kultur na dvoje-

zičnem območju, popoldne pa je bila razstava učnih pripomočkov in predstavljeni sta bili knjigi »Lepo pozdravljeni« Mihe Vrbinca ter »Hej, ti!« Katarine Sticker. Janez Gregorič je spregovoril o vključevanju narodnih pesmi v pouk. V soboto so se pedagogi na primeru simulirane ure, ki jo je pripravila Rezika Iskra, seznanili z vlogo jezika v komunikaciji, zatem so bile predstavljene metodično-didaktične igre, z oblikovanjem scenarija za srečanje učencev, staršev in učiteljev s ciljem motivacije za učenje slovenščine pa se je končalo srečanje učiteljev iz treh držav. f. w.

EL O SOSVETU

Nezadovoljstvo s sestavom

Svoje nezadovoljstvo glede sestava sosveta za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja je izrazil tajnik Enotne liste Rudi Vouk. Štajerski Slovenci spet niso upoštevani, poleg tega pa je mnenja, da Christine Piuk (FPÖ Dobrla vas) da ni Slovenka in župan Suhe Visotschnig (SPÖ) da se prav tako ne zavzema za interese narodne skupnosti. (Oba sta bila deležna kritike ob vprašanih otroških vrtcev, op. pis.) Prva je glasovala proti dvojezični skupini, drugi pa je zaposlil v dvojezično skupino

vzgojiteljico, ki slovenščine ne obvlada, preprečuje pa tudi postavitev dvojezičnih krajevnih tabel v občini Suha.

Vouk očita vladi, da deluje v tej zadevi protizakonito, zakaj bi sicer bilo potrebno, da upravno sodišče preveri sestav sosveta, kakor je napovedal klubski predsednik ÖVP Khol. (Prav ÖVP pa se najbolj brani Štajercev v sosvetu, op. pis.) Tako stališče da je vladni bankrot glede kompetence v narodnostni politiki države, pravi Vouk, ki zahteva tudi za EL se-dež(e) v sosvetu.

OB 100-LETNICI ROJSTVA DR. FRANCA SUŠNIKA

Korošcem je odprl svet

TE dni so na Prevaljah, v rojstnem kraju velikega moža dr. Franca Sušnika, in na Ravnah na Koroškem, potekali Sušnikovi dnevi, da bi čim širše spoznali njegovo delo ter iz njega črpali v prihodnosti. Njegova vsestranska karizmatična osebnost z ogromno znanja, ki si ga je pridobil z branjem knjig ter študijem jezika in književnosti, kjer je dosegel znanstveni naslov, je pustila globoko sledove ustvarjalca na kulturnem, prosvetnem, knjižničarskem, literarnem, političnem in drugih področjih. Za mnoge pa so bili osebni stiki in pogovori z njim nepozabna doživetja, o čemer obstajajo tudi zapisi. Čeprav je bil svetovljan, se je vedno znova vračal na Koroško, v objem

seni 1925. leta prišel za srednješolskega profesorja (pred tem je poučeval v Murski Soboti dve in v Beogradu eno leto, op. p.) in ostal v mestu vse do vdora nemške armade 1941. leta, dobrih 15 let. V tem obdobju si je ustvaril družino, bil pa je tudi vsestransko družbeno aktiven v prid Mariboru in slovenskemu narodu. Deloval je tudi v katoliških, zlasti prosvetnih in narodnoobrambnih organizacijah, urejal publikacije »Naš dom« in »Slovenska straža«. Poglobljal se je v knjižničarstvo: knjižničar Prosvetne zveze (1928), ustanovitelj javne Prosvetne knjižnice, kjer je skrbel za dotok strokovne literature, uvajal novosti in potujoče knjižnice. Bil je tudi gledališki kritik in poznavalec likovne umetnosti. V tem obdobju pa je objavil tri knjige: »Prekmurški profili« (1929); podobne Prekmurja so iz časa poučevanja na gimnaziji v Murski Soboti (1922–1924); leta 1930 je izšla »Jugoslovanska književnost«, ki so jo še dvakrat ponatisnili in nato »Pregled svetovne literature« (1936), ki je bil desetletja nedosežen priročnik... v čast njegovemu avtorju.

Politične razmere so se pred vojno zaostrele, mobilizirali so ga in po zlomu jugoslovanske vojske se je pred nacisti umaknil k svoji družini na Prevalje.

Mirko Osojnik, nekdanji sodelavec dr. Sušnika, ga med drugim predstavi v nemirnem obdobju druge svetovne vojne in po njej. Verjel je v osvobodilni boj in pod imenom Lenart objavljaj v raznih partizanskih tehnikah, največ v tehniki Netopir, ki se je nahajala pod vrhom Uršlje gore. Spoprijateljil se je s Pavlom Žavcerjem-Matjažem, ki je bil gibal tamkajšnjega odpora. Vendar so ga gestapovci prvič zaprli že ob koncu leta 1943 in ga izpustili po šestih tednih, ko bi moral zapustiti velikovski okraj. Leta 1944 je bil ponovno zaprt, obsodili so ga na smrt z obešenjem; odločil se je za samomor, a so ga rešili in poslali v koncentracijsko taborišče Dachau, od koder se je vrnil junija 1945. In v mnoge pomnike narodnoosvobodilnega boja Koroške so vklesane njegove misli, »... naj pomlje vnuk, kaj je svoboda cena.« Študijska knjižnica pa mu je te zbrane misli izdala v knjižici »Opomnje« (1978).

Po vojni se je takoj vključil v prosvetno delo; bil je ustanovni ravnatelj 1945. leta ustanovljene gimnazije v prostorih ravnanskega gradu in v začetku

petdesetih let preseljene v novo stavbo, ki so jo gradili z udarniškim delom. Bil je strog a pravičen predstojnik in odličen mentor in dober prijatelj, zato so ga spoštovali dijaki in profesorji, ki jih je skrbno izbiral. Gimnazija si je pridobila velik ugled. Vzoredno je ustvarjal študijsko knjižnico, gimnaziji sestro dvojčico in 1961. leta tudi formalno prevzel njeno vodenje. S posebno prizadevnostjo je bdel nad koroško kulturno dediščino in jo zbiral v domoznanski zbirki. Sodeloval je tudi pri snovanju in ustanavljanju tehniškega muzeja, ki bi naj postal ustanova cele Koroške. Še vedno je bil prvi govornik Mežiške doline in ob vsem tem razdajanju je zmanjkovalo časa za pisateljsko delo. Ob raznih priložnostih je sicer pisal o Prežihu, dr. Francu Kotniku in drugih pomembnih Korošcih z obeh strani meje in tudi o preprostih ljudeh. Nedokončano pa je ostalo delo o svetovni književnosti, izšla pa so dokončana Poglavlja iz svetovne književnosti (1968). Ob njegovi sedemdesetletnici (1968) pa mu je občina Ravne izdala »Koroško obarvan izbor njegovih naj-

nazije za Slovence v Celovcu, profesorjev in ravnatelja dr. Joška Tischlerja leta 1963 z ravnensko gimnazijo, Študijsko knjižnico in dr. Sušnikom. Gostje so se tukaj ustavili med potovanjem v kraje nekdanje Jugoslavije. Stiki med gimnazijama so se nadaljevali na raznih področjih.

Oba ravnatelja sta se poznala še iz dijaških let v Celovcu, združevala ju je ljubezen do slovenskega jezika in koroške zemlje. Med bivanjem v celovškem Marijanišču je bilo dijakom namreč prepovedano govoriti v materinem jeziku. So pa polilegalno izdajali literarno revijo »Vzbudi se, Sloven!« (1915–1917), kjer je bil motor prav mladi Sušnik, s psevdonimom Radimirov. Šlo je za utrjevanje slovenske narodne zavesti. Vpoklican je bil k vojakom, po vrnitvi se je vključil v prevzem oblasti v Mežiški dolini in sodeloval v bojih za Koroško.

Pozneje – 1992. leta – sta njuna naslednika, dr. Reginald Vospernik iz Celovca in prof. Tone Golčer z Raven, v spomin in hvaležnost ustanovitvenima ravnateljema izdala faksimile revije Vzbudi se, Sloven!

Svečanosti z odkritjem doprsnega kipa

Kulturna društva s Prevalj so na dan rojstva dr. Sušnika, 14. novembra, v Družbenem domu priredila svečano akademijo z naslovom Zvestoba domu in rodu, kar ponazarja velikega Korošca. V prenapolnjeni dvorani je bilo predstavljeno njegovo delo predvsem v času druge svetovne vojne, s poudarkom na Sušnikovih govorih, značajskih potezah in verovanju. Izvedli so tudi krstno izvedbo samospeva, oglasbene nega Sušnikovega besedila Vres, delo rojaka skladatelja Lojzeta Lebiča. V avli pa so odkrili doprsni kip dr. Sušnika in spominsko ploščo s posvetilom najstarejšega sina dr. Janka Sušnika, ki bo prenesena na Sušnikov dom.

Verjetno ne po naključju so letošnje Sušnikove dneve s prireditvijo prav tako v Družbenem domu na Prevaljah zaključili gimnazijci iz Zvezne gimnazije za Slovence iz Celovca in Gimnazije Ravne na Koroškem. Naslov prireditve je bil: Profesor, povej, kaj so pravila življenja? ... Zvestoba ... Mladi so se s prebiranjem odlomkov del in izrečenimi mislimi ravnatelj – prof. Marjete Borstner z ravnanske in prof. Reginalda Vospernika s celov-

Dr. Franc Sušnik

Foto: SV

Uršlje gore, od koder izhaja njegov rod. Vseskozi je bil čustveno navezan na domače kraje, preproste ljudi in naravne lepote Koroške z obeh strani meje, kar mu je dajalo oporo in ustvarjalni zagon.

Iz zbornika

Spominske slovesnosti Sušnikovih dnevov so se pričele z otvoritvijo izčrpne razstave Sušnikove ustvarjalnosti v Koroški osrednji knjižnici, poimenovani po ustanovitelju in ravnatelju dr. Sušniku, ki bo na ogled še do konca leta. Prav tako so delavci te ustanove ponosno predstavili »Zbornik ob stoletnici rojstva, Dr. Franc Sušnik (1898–1998)«. Zamisel o tem delu je nastala že l. 1985, a je smrt pobudnika Pavla Žaucerja-Matjaža ustavila uresničitev. Pobudo je prevzela študijska knjižnica, saj so se njeni uslužbenci ob skorajšnji petdesetletnici ustanove čutili dolžne predstaviti Sušnikov lik.

Zbornik sestavljajo štirje sklopi. V prvem sklopu je izbor govorov, saj je »bil izredno dober govorec, ki se je znal prilagoditi vrsti in ravni poslušalcev ter jih speljati v čar svoje besede«. Drugi sklop nosi naslov »Besede o dr. Sušniku« in se začneja z grafološko ekspertizo Sušnikove pisave dr. Antona Trstenjaka. Dr. Bruno Hartman je raziskal Sušnikova mariborska leta, kamor je »še ne 27-letni germanist in slavist, doktor zagrebške univerze v je-

snili in nato »Pregled svetovne literature« (1936), ki je bil desetletja nedosežen priročnik... v čast njegovemu avtorju.

Politične razmere so se pred vojno zaostrele, mobilizirali so ga in po zlomu jugoslovanske vojske se je pred nacisti umaknil k svoji družini na Prevalje.

Mirko Osojnik, nekdanji sodelavec dr. Sušnika, ga med drugim predstavi v nemirnem obdobju druge svetovne vojne in po njej. Verjel je v osvobodilni boj in pod imenom Lenart objavljaj v raznih partizanskih tehnikah, največ v tehniki Netopir, ki se je nahajala pod vrhom Uršlje gore. Spoprijateljil se je s Pavlom Žavcerjem-Matjažem, ki je bil gibal tamkajšnjega odpora. Vendar so ga gestapovci prvič zaprli že ob koncu leta 1943 in ga izpustili po šestih tednih, ko bi moral zapustiti velikovski okraj. Leta 1944 je bil ponovno zaprt, obsodili so ga na smrt z obešenjem; odločil se je za samomor, a so ga rešili in poslali v koncentracijsko taborišče Dachau, od koder se je vrnil junija 1945. In v mnoge pomnike narodnoosvobodilnega boja Koroške so vklesane njegove misli, »... naj pomlje vnuk, kaj je svoboda cena.« Študijska knjižnica pa mu je te zbrane misli izdala v knjižici »Opomnje« (1978).

Po vojni se je takoj vključil v prosvetno delo; bil je ustanovni ravnatelj 1945. leta ustanovljene gimnazije v prostorih ravnanskega gradu in v začetku

Sušnikove dneve na Prevaljah so zaključili dijaki slovenske gimnazije iz Celovca

Foto: 55

boljših stvaritev pod naslovom »In kaj so ljudje ko lesovi«, ki jih je zbral in uredil pisatelj Marjan Kolar. Njegov sin prof. Tone Sušnik pa je uredil in izdal »Koroške zapise« hkrati z obsežnim biografskim delom »Življenje in delo dr. Franca Sušnika.« Njegov naslednik v ravnanski študijski knjižnici prof. Janez Mrdavič je pisal o Sušnikovi ljubezni do domačega kraja, o njegovih prizadevanjih za gimnazijo, knjižnico in muzej, prof. dr. Janko Sušnik »je obudil spomine na svojega očeta, na svojega ujca pa Jože Lodrant«. Dr. Vilko Novak, Sušnikov dijak še iz poučevanja v Murski Soboti, je pisal o tem dveletnem obdobju. Dr. Valentin Inzko v zborniku piše o srečanjih s Korošci čez mejo. Med drugim opisuje srečanje prvih maturantov Državne gim-

Klub meji, ki je od Koroške razdvojila Mežiško dolino, kar je dr. Sušnika vedno bolelo, je vzdrževal stike; rad je romal po Koroški, objavljaj črtice o njej, pomagal ustanoviti Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu in organiziral širjenje knjige med koroškimi Slovenci.

O izkušnji na izpitu je pisal Lojze Kozar, o Sušnikovem odnosu do dijaka z literarnimi ambicijami pisatelj Zorko Simčič, prav tako prof. Stanko Janežič, Bogdan Pogačnik pa o velikem spoštovanju Sušnikove osebnosti. V tretjem sklopu so zbrane nekatere literarne upodobitve in v četrtem likovne upodobitve lika dr. Sušnika. S tem delom je po mnenju ravnateljice knjižnice Majde Kotnik-Verčko nekaj vrzeli o poznavanju Sušnika zapolnjenih, ostaja pa še precej nedorečenega.

ške gimnazije – seznanili z življenjem in delom dr. Sušnika, ki je kljub meji ustvarjal enotni kulturni prostor koroške pokrajine, ki je kot pedagog vcepljal umetnost učenja, verjel, da je knjiga pravo orodje, z izjemno močjo besede opisoval Koroško, da bi mladim zbudil ljubezen in zvestobo do nje. Gostje iz celovške gimnazije pa so z zborovskim petjem koroških narodnih dopolnili razpoloženje. Ob koncu so bile predstavljene še naslednje knjige dr. Sušnika: Šenturšeljce, Rožni venec in Prekmurški profili ter zbornik Dr. Franc Sušnik 1898–1998, Zbornik ob stoletnici rojstva.

S tem dejanjem so Korošci naredili korak več pri oblikovanju zavesti o kulturni dediščini sokrajana, ki pa zavezuje.

Samo Šavc

PLES MATURANTOV TAK

Veselo v novo plesno sezono

Veliko število obiskovalcev, med njimi seveda maturantje in maturantke s starši in profesor-skim zborom, se je pretkli petek gnetlo v prostorih doma sindikata na tradicionalnem plesu te pomembne dvojezične izobraževalne institucije.

Po izvrstno uspeli polonezi, ki jo je sooblikoval plesni učitelj Gregej Krištof, je sledil ples ob zvokih znanega narodnozabavnega ansambla »Gašperji« iz Slovenije in koroške skupine »Slenders«. Ples TAK je pomemben družabni dogodek, kjer se srečavajo ljudje iz podeželja in Celovca, mlajša in starejša generacija. Za pijačo in jedajo je spet odlično poskrbel gostilničar Pavli Seher s teamom. Ob maturantski točilnici pa je bilo vedno mnogo dobro razpoloženih in žežnih ljudi, ki so se odlično zabavali do ju-

trajnih ur. Na parketu pa so se izživljali vneti plesalci in plesalke. Prevladovalo je sproščeno vzdušje in tako je tudi prav. Ples so obiskali tudi številni častni gostje, med drugim generalni konzul RS Jože Jeraj s soprogo, župan mesta Celovec Harald Scheucher, namestnik

deželnega glavarja Michael Ausserwinkler, državnozborski poslanec Dieter Antoni s soprogo, predsednik NSKS Nanti Olip s soprogo in predstavniki slovenskih političnih, gospodarskih in kulturnih organizacij.

M. Š.

Odlično razpoloženi maturantje Dvojezične zvezne trgovske akademije

NA BISTRICI NA ZILJI

Kultura in domačnost v Uničevi hiši

Za zaključek letošnje prireditvene sezone je pretekli četrtek Uničeva družina Druml vabila v svojo kulturno štal. V privlačno in posrečeno obnovljeni stari kmečki hiši, v galeriji, so kulturni večer oblikovali trije umetniki: bosanski slikar Suad Bijedić, ki je razstavljal od septembra dalje, pesnik Gustav Januš in pianist Andrej Feinig.

Uničeva hiša in z njo agilna družina Druml je pomembna postojanka kulturne raznolikosti na stičišču treh kultur. Da multikulturalnost ni le praznična fraza, ampak udejanjena beseda, sta vzorno pokazala, odkar obstoja kulturna štala, Pepca in Ludvik Druml z zanimivimi kulturnimi prireditvami in srečanji. Številni navzoči do-

mačini, med njimi nekdanji vodja manjšinskega šolstva Franz Wiegele, domači župnik Stanko Trap, galeristka Marija Šikoronja in drugi. Gostje iz sosednjih pokrajin in drugih zveznih dežel ter Bijedićeve impresivne slike, so dali temu zaključnemu večeru še poseben čar.

Gustav Januš je bral iz svoje nove pesniške zbirke »Krog je zdaj moje okno«. Glasbeno je večer zaokrožil pianist Andrej Feinig, ki je rahločutno interpretiral nekaj skladb Johanna Sebastiana Bacha.

Kulturnemu užitku je sledil še lukulični s skrbno pripravljeno domačo malico, pecivom in žlahtno kapljico. Obiskovalci pa so po prireditvi še dolgo kramljali o vsemogočem.

P. S. Umetnik Suad Bijedić razstavlja od 26. novembra dalje v galeriji Združenja likovnih umetnikov, v Feldkirchnerstrasse 31, v Celovcu. Vabljeni!

M. Š.

Z leve: umetniki Andrej Feinig, Suad Bijedić in Gustav Januš z gostiteljico Pepco Druml

Foto: SV

VISOK OBISK V ŽELEZNI KAPLI

Časten nastop »Gospa ministrice«

Komedija »Gospa ministrice«, delo srbskega komediografa Branislava Nušića, je tudi danes nedvomno polna aktualnosti in primerna za prijetno zabavo. Če pa se ji doda še nekaj lokalnega kolorita in časovne bližine s komaj opaznimi namigi na aktualne dogodke npr. na volitve s karikiranimi osebnostmi iz politike, pa je komedija perfektna. Še posebej, če jo izvajajo s tako prepričljivostjo, kot so to storili sobotni gostje SPD »Zarja« v Železni Kapli. V pogovoru smo izvedeli, da gledališka skupina KUD »Zarja« iz Trnovelj šteje 50 aktivnih članov, ki na amaterski bazi, gnani od veselja do gledališča in na čelu z režiserjem Štefanom Žvižejem, ki že 40 let stoji pred igralci in jih

navdušuje za to zvrst kulturne dejavnosti, uprizorijo po dve gledališki deli na leto.

Preteklo soboto pa so se izkazali na odru farne dvorane v Železni Kapli. 20 igralcev in igralcev, od katerih je vsak posameznik odigral svojo vlogo v vedno napetem loču od pričetka do konca, je publiko navdušilo in jo neprenehoma spravljalo v smeh in spontano ploskanje. Zgodba je dosti enostavna: Politik Sima Popović po padcu vlade postane minister. Z njim postane častihlepna žena Živka »gospa ministrice«. Število sorodnikov se prične večati in tudi razni svetovalci se pojavijo. Gospa ministrice pa je obsedena od prepričanja, da je svojo hčer pred leti omožila »prepeceni«. Zato

hoče to zvezo z vsemi intrigami razveljaviti, njen zet Čeda pa ji te račune prekriža in jo premaga z njenim orožjem, nakar mora minister zaradi škandala, ki je s tem v zvezi, odstopiti.

Težko je koga iz gledališkega ansambla izpostavljati, kljub temu pa je treba reči, da je Branka Černezel v vlogi »Gospa ministrice« ne samo po vlogi osebnost večera, ampak in predvsem zaradi njene prepričljivosti in temperamenta. Če ne bi bilo časovno nemogoče, bi kdo lahko trdil, da je Nušić to komedijo napisal prav zanjo. Ob njej pa so zrastle vsi ostali v celoto, ki je dobri dve uri napolnila dvorano z atmosfero, ki jo lahko ustvari samo prepričljiva komedija. Škoda, da dvorana ni bila zasedena do kraja. Vsi gledalci smo se prijetno zabavali. Upamo, da bo takih priložnosti še več. **Jože Blajs**

RAZTAVA V KULTURNEM DOMU V ŠENTJAKOBU

Vsak naj bi imel svoj konjiček

Ljudje proste trenutke preživljajo na najrazličnejše načine. Nekateri se radi prevažajo v hitrih avtomobilih, drugi igrajo nogomet, tretjim pa je najljubši konjiček, da vsako urico, ki je na voljo, izkoristijo za to, da potonejo v globok sen...

Vsaki dve leti šentjacobsko občina omogoči konjičkarjem in domačim društvom, da se predstavijo širši javnosti. Pretekli petek, soboto in nedeljo so konjičkarji napolnili kulturni dom z raznovrstnimi ročnimi izdelki in slikami iz njihovega ustvarjalnega dela, ki ga snujejo v prostem času.

Izmed številnih razstavljalcev naj bodo omenjeni nekateri: nasmejani Franc Fugger iz Podgore v prostem času najraje dela z lipovim lesom. Letos je na lesenih ploščah oblikoval in predstavil koroške občinske grbe. Predstavila se je tudi slikarka Snježana Višnjić (keramični izdelki in slike), nadalje slikar fantastičnega kozmusa Stefan Ferm iz Šentjakoba, Juliane Fantur je razstavljal čudovite tifi kreacije, avtorica Ingrid

Kaiser-Kaplaner je predstavila svoje zgodovinske knjige itd.

Poleg bogate slikarske ustvarjalnosti so obiskovalci lahko občudovali z veliko ljubeznijo narejene ročne izdelke – čipke, lepo oblikovane sveče, poslikane svilene rute, poslikano steklo in drugo. Vsekakor so konjičkarji in konjičkarice izžarevali zadovoljstvo in srečo. Konjiček je lahko neverjetna zabava, nekateri pa so z njim celo obsedeni. Ponosni so na to, kar ustvarjajo, hkrati pa priznavajo, da človeku vzame tudi čas.

Ameriški psihoanalitik Werner Münsterberger je prepričan, da hobi pomaga pri boju proti frustracijam, daje občutek varnosti in neodvisnosti. Po njegovem mnenju večino konjičkarjev odlikuje izredna vitalnost, ki izvira iz nenehnega spreminjanja razpoloženja med močno željo in močnim zadovoljstvom. Znani nemški pesnik Johann Wolfgang Goethe, sam je vse življenje zbiral minerale, je dejal, »da so konjičkarji srečni ljudje«.

Mirko Štukelj

Snježana Višnjić in Stefan Ferm

Foto: SV

UNIKUM

Manjši, a nič manj pomemben projekt

»Zdravo! Seit wann?« nas pozdravi majhna knjižica, v kateri je natisnjenih okoli trideset slovenskih in nemških besed oziroma kratkih stavkov. To je medijska akcija univerzitetnega kulturnega centra UNIKUM, v podnaslovu pa so jo naslovili s stavkom »Kärnten übt sprechen. Koroška vadi pogovor«, jezikovni

tečaj v štirih lekcijah. V vsaki od lekcij se je mogoče naučiti pet nemških in pet slovenskih besed ali stavkov (in to je mnogo več, kot se povprečen Korošec običajno nauči). Že s temi besedami lahko nastane pravcati dialog, kar naj navsezadnje ponazoruje tudi cilj za Koroško: dialog in razumevanje drug drugega.

Akcija poteka tudi preko radia AGORA, po internetu, projekciji v Volkskinu, na plakatih, transparentih in na podstavkih za pivo še do 18. decembra letos.

S. W.

Schon wieder.

[ʃo:n vi:da]

Verschwind!

[fə'vɪnt]

Nicht einmal denken.

[nit amól denkn]

Weißt eh.

[va:st e:]

Ali naj Koroška to prenaša?

[ali naj kɔ'roʃka]
[to pre'naʃa]

Simbolika je bila občutna in vidna. Tam, kjer je pred leti takratni velikovski občinski svet pod pretvezo nevarnosti nacionalnih nemirov z večinskim sklepom sklenil, da v tej dvorani ne bojo nikdar prireditve koroških Slovencev, je v nedeljo, 22. novembra, sproščeno, brez kakršnegakoli pridiha ali sence nestrpnosti zavzela slovenska pesem, z njo vred pa irska, afriška, francoska, so zadoneli jazzovski zvoki znanih ameriških skladb, ki jih je igrala dijaška godba beljaške (nemške) gimnazije, je slovenska Mlada Podjuna pela na vse grlo, so svetovni plesni prvaki iz Slovenije pokazali svoje mojstrovine in so mladi slovenski dijaki prebirali svoje misli o človekovih pravicah, zlite v slovenščino in nemščino, torej v oba deželna jezika.

Prišli so, sodelovali so na koncertu SPZ, ki je pod geslom

OSREDNJI KONCERT SPZ OB 50-LETNICI ČLOVEKOVIH PRAVIC

Prišli so, niso stali ob strani

»Hej, pridi – ne stoj ob strani! – meine Welt gehört auch dir« svoj letošnji osrednji koncert namenila mladini in 50-letnici deklaracije človekovih pravic.

In glej, na velikovških ulicah ni bilo demonstracij zaskrbljenih in razgretih služabnikov domovine, nikogar, ki bi z dvignjeno pestjo, šovinističnim transparentom in zariplim glasom protestiral proti ogrožanju domovine, proti temu, da je v dvorani Neue Burg prireditev Slovenske prosvetne zveze.

Velikovec je tega zasnežene nedeljskega popoldneva dajal videz domala izumrlega mesta. Videz, ki je običajen za nedelje v letu. Velikovčani so se zavlekli za zapeček, uživali so nedeljski pokoj, nekateri pa so prišli

na koncert. Med njimi tudi župan Josef Blaschitz z ženo.

Hej pridi, ne stoj ob strani

Prišli so, ker niso hoteli stati ob strani, ker je »meine welt« bil tudi njihov svet.

V dvorani in okrog nje je bilo živahno. Pričakovanja nasplošno in poslušalcev so bila velika. Predvsem organizatorja, Slovensko prosvetno zvezo, je nekaj časa grizla skrb zaradi nenadnega snega, a konec koncev so pričakovanja vseh bila zadovoljivo izpolnjena.

Brezčasna izpoved

Ko se je na oder začela viti dolga otroška veriga Mlade Podjune, se je pričel koncert, ki je po

svoji pestrosti, izpovednem naboju in izbiri sodelujočih dostojno obeležil 50-letnico deklaracije človekovih pravic, hkrati pa je na kulturni in civilizacijski način presekel tiste nekulturne in diskriminacijske ter žaljive sklepe nekdanjih velikovških občinskih svetov, da Slovenci v tej dvorani nimajo ničesar iskati.

Na odru so se brezhibno in brez odvečnih zastojev zamenjaval govorci, to so mladinci, ki so prebirali ali svoje ali pa misli kolegov na temo mladina in človekove pravice (dve objavljam v okviru), plesalke in plesalci, godci ter pevci.

Sodelovali so, in to brez izjeme na zelo kakovostni stopnji, »Mlada Podjuna« iz Pliberka pod vodstvom Vere Sadjak, mladinski pevski zbor slovenske gimnazije iz Celovca pod vodstvom Stanka Polzerja, jazzovski ansambel gimnazije

Šentmartin v Beljaku in glasbeno-plesna skupina Mojce Horvat iz Ljubljane.

Posamezne skupine so dobile aplavz na odprti sceni, kar še posebej velja za beljaške instrumentaliste in za ljubljanske plesalke in plesalce, ki so prikazali zares vrhunsko plesno umetnost.

»Mladi imajo pravico do ...«, je na koncu koncerta v simpatičnem in simbolično izpovednem dialogu rekla Maja Malle predsedniku SPZ Gustavu Brumniku. A tokrat so izrabili priložnost in možnost in so pokazali, kaj znajo ter da znajo in imajo povedati veliko tehtnega.

Franc Wakounig

P. S: vsebinsko globoka besedila so na pobudo SPZ napisali in pripravili gojenci in vzgojitelji Mladinskega doma v Celovcu.

Nastop vrhunske glasbeno-plesne skupine Mojce Horvat iz Ljubljane

Foto: SV

OBČINA BISTRICA NAD PLIBERKOM

Jesenski glasbeni koncert domačih skupin

Preklo soboto zvečer je bila večnamenska dvorana ljudske šole v Šmihelu dodobra zasedena. Občina Bistrica nad Pliberkom je namreč priredila jesenski koncert domačih glasbenih skupin in glede na njihovo število se je zbralo tudi precejšnje število domačinov in nekaj poslušalcev iz sosednjih krajev.

Družina nastopajočih je bila dokaj pestra, izkazala pa je precejšen kulturni potencial v občini. Najprej je z dokaj kvalitetnim programom nastopil šmihelski mešani pevski zbor »Gorotan« pod vodstvom Alberta Kraigherja. Zapel je nekaj nabožnih in posvetnih pesmi. Pri izvajanju sta se izkazala predvsem sopran in solistka v pesmi »Pojdaj me Rute«.

Takoj za njim so se na oder postavili pevci moškega zbora »Kralj Matjaž« iz Libuče. Izbrušeni glasovi pod umetniškim vodstvom Hannesa Košutnika so izvalili spontan aplavz. Repertoar njihovega nastopa je bil dokaj zahteven, vsekakor pa izveden kvalitetno.

Iz »naroda soseda« (označba je v narekovaju namenoma) se je ob zaključku predstavil MGVS Petzen-Loibach, katere-

mu bi se po slovensko reklo Moško pevsko društvo Peca-Libuče. Ni jim kaj reči. Pod vodstvom Norberta Haimburgerja so lepo peli, a nobene

poslušalstvo. Kot pesem sožitja pa so žal zapeli dve skaženi dvojezični, ki smo jih sicer navajani le bolj po gostilnah ob nekaj promilih.

MGV/Moški zbor Petzen-Loibach/Peca-Libuče

Foto: SV

slovenske, čeprav skoraj vsi znajo ta naš preljubi jezik. Kot obhodno alibijevsko pesem so zapeli tisto rusko »o dvanajstih razbojnikih« z odličnim solom.

V okviru tega zbora pa je zapel tudi Burschenquintett des MGVS Petzen-Loibach (fantovski kvintet moškega pevskega društva Peca-Libuče). Ubrani glasovi so dejansko prevzeli

Ves program sta s svojim lepim igranjem na citrah in kitari subtilno povezovali sestri Sternjak.

Vezno besedilo je zgledno dvojezično vodil Franc Opetnik, pozdrav obiskovalcem pa sta izrekla tudi vodja frakcije Enotne liste v občinskem svetu Andrej Wakounig in župan bistrške občine Johann Pajank. J. R.

Človekove pravice

Ko sem razmišljala o človekovih pravicah, sem morala pogledati v leksikon. Čudno, čeprav naj bi bilo to za nas Evropejce nekaj povsem umevnega, se večina ljudi ne zaveda resničnega pomena te besede. Jaz osebno si pod to besedo predstavljam svobodo. Mi si ne moremo predstavljati, kako bi bilo, če ne bi imeli osebne svobode. Poglejmo na primer črnce v Afriki. Čeprav je Afrika njihova domovina, so se morali podvreči beli manjšini. Ker so bili belci vedno mnenja, da so zaradi svoje barve boljši in več vredni, so skušali iztrebiti različne narode kot na primer Indijance v Ameriki, Aboridžine v Avstraliji ter Haore v Novi Zelandiji ... Upam, da bodo nekoč vsi ljudje na svetu enakopravni in da bo resolucija

Združenih narodov, stara 50 let, končno uresničena v vseh državah sveta.

Čeda Schlapper

Otroci in vojna

Človekove pravice so najbolj kršene med vojno. Trpljenja mladih se sploh ne da opisati. Veliko jih izgubi starše, brate, prijatelje. Izguba staršev in sorodnikov pusti pri njih velike posledice, saj so prepuščeni sami sebi. Ljudje čez noč izgubijo vse, kar so si z lastnimi žulji prideli. Tudi mnogo mladih se mora boriti za svojo domovino. Vsaka vojna pa prinese tudi grobo zlorabljanje otrok. Vojaški spolno zlorablja deklke ter pretepajo in ubijajo otroke ne glede na starost in spol. Utopično si je želeli svet brez vojne, vendar bi takšna perspektiva vsem olajšala življenje.

Max Tilen Sabotin

1. Scenarij bistrškega občinskega Jesenskega koncerta je pre-

hajal od slovenskih zborov (pesmi) do t. i. nemških. Ne vem, ali je to zgolj slučaj, ali pa dejansko glasbeni in s tem tudi kulturni in narodnostni razvoj poteka v tej smeri. Ne zapirajmo si oči in ušes, da je to nepomembno.

KOMENTAR

Jože Rovšek

Nič ne pomaga, da se župan Johann Pajank na pripombo o (ne)dvojezičnosti oz. o podrejeni in ponižani slovenščini razburjeno in celo agresivno izgovarja, da se v tej občini itak še zelo veliko govori slovensko. Enako-

razvoj poteka v tej smeri. Ne zapirajmo si oči in ušes, da je to nepomembno.

Pa še malo pelina

pravnost jezikov in kulture v vsaj po zakonu dvojezičnih občinah je skrajno vprašljiva, največkrat pa kratko potegne prav slovenščina. Tudi dve t. i. dvojezični pesmi, »Dandle mi muaßt liabn« in še ena podobna, ki ju je zapel Burschenquintett, sodita bolj med gostilniško že nekoliko omamljeno prepevanje, ko je dovoljeno zapeti tudi kaj sprevrženega oz. skaženega.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 26. 11.

- CELOVEC, KE, Südbahngürtel 24
19.00 Krstna uprizoritev »Die Talisfrau«. Ponovitev 27. 11. ob 10.30
CELOVEC, v vrtcu Naš otrok – Društvo Naš otrok
19.00 Igra z lutko – sporočila otroške duše

PETEK, 27. 11.

- ŠENTPETER, Višja šola za gospodarske poklice – VŠGP
9.00 (do 12. ure) Dan odprtih vrat
CELOVEC, v klubu KDZ – Koroška dijaška zveza
18.00 Redni občni zbor KDZ
ŠKOFIČE, v zg. prostorih Posojilnice – Posojilnica Bilčovs-Hodiše-Skofiče
18.00 Redni občni zbor
RIČARJA VAS/RIEGERSDORF, Mehrzweckhaus – SPD Dobrač
19.30 Premiera komedije »Samomorilec« (Nikolaj R. Erdman).
Nastopa: igralska skupina SPD Dobrač na Brnci;
režija: Metka Dulmin
SELE, v farnem domu – KPD Planina, PD Sele, občina Sele
19.30 Razstava votivnih tablic Hansa Tuscharja in prodaja otroških in mladinskih knjig. Nast. trio glasbene šole

SOBOTA, 28. 11.

- BOROVLE, v otroškem vrtcu, Postgasse 4 – Društvo »Jaz in ti – Du und ich«
10.00 Luč naj svetli. Adventni bazar v otroškem vrtcu (do 15. ure)
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
19.30 Premiera igre »Videoclub« (Goran Gluvič), režija: Alenka Hain
RIČARJA VAS/RIEGERSDORF, Mehrzweckhaus – SPD Dobrač
19.30 Ponovitev komedije »Samomorilec« (Nikolaj R. Erdman).
Nastopa: igralska skupina SPD Dobrač na Brnci;
režija: Metka Dulmin
SVEČE, gostilna Adam – SPD Končna in SPZ
19.30 Tržaški kras pri nas s knjigo »Je več dnevov ku klobas«. Diapozitivi, pesmi in kraške jedi; sodelujejo: avtorica Vesna Guštin in kulturni delavci KD Kraški dom z Repentabra pri Trstu
PLIBERK, v farni dvorani – VOX
20.00 Predstavitve prve CD skupine VOX.
Nastopajo: Vox, Pepej Krop, Janez Gregorič, Kristijan Filipič

NEDELJA, 29. 11.

- RADIŠE, v farni cerkvi – Fara in SPD Radiše
Adventni koncert (po maši)
ŽELEZNA KAPLA, v hotelu Obir – SPD Zarja
11.30 Redni občni zbor
GLOBASNICA, pri Šoštarju
14.30 Koncert ob 25-letnici obstoja MoPZ »Franc Leder Lesičjak.
Nastopajo: MoPZ Franc Leder Lesičjak, MePZ Peca, Kvartet a Capella, Gemischter Chor Globasnitz, Dekliški zbor STEM
ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k in SPZ
15.00 Prodajna razstava – Keramika, železo in les«
ŠTEBEN-BEKŠTANJ, v škocijanski cerkvi
15.00 Medkulturna adventna svečanost. Sodelujejo: MoPZ Jepa Baško jezero, Doppelsextett Villach, Quintetto Femminile »Lussari« di Ugovizza

SREDA, 2. 12.

- SVEČE, v stari šoli – KPD Kočna in farna skupnost
18.00 Miklavževanje

PETEK, 4. 12.

- TINJE, v domu
19.30 »Frankfurt v Tinjah« – branje (Mohorjeva, Drava in Wieser)

SOBOTA, 5. 12.

- RADIŠE, po domovih – SPD Radiše
7.00 Miklavževanje po domovih; kdor želi obisk Miklavža, naj to javi A. Lampichlerju, tel. 740 156

NEDELJA, 6. 12.

- RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
10.30 S. Mrožek: Na odprtem morju. Gostuje igr. skupina Šentjanž
DOBRLA VAS, v Rutar Lido – Društvo upokojencev Podjuna
11.00 Predbožično srečanje upokojencev
SELE, v farnem domu – KPD Planina
14.30 mlad. igra »Klobuček in Klobučica« ter miklavževanje

PONEDELJEK, 7. 12.

- ŠKOCJAN, dvorana Kassl – Singkreis Klopeiner See
19.30 Adventni koncert. Sodeluje otroški zbor KD Škocjan
ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k in SPZ
20.00 Otroška predstava »Videoclub« (Cluvič Goran).
Gostuje: Mladinska gledališka skupina SPD Radiše

TOREK, 8. 12.

- LEDINCE, pri Borovcu (hotel Mittagsskoge – Društvo »Ringaraja«
11.00 Otvoritev otroškega vrtca Ringaraja
CELOVEC, v mestnem gledališču – Krščanska kulturna zveza
19.00 Osrednja gledališka predstava »Kdo se boji Virginie Woolf«.
Gostuje: Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana,
režija: Mateja Kolečnik

SREDA, 9. 12.

- ŠENTJAKOB, na Višji šoli – Regionalni center
18.30 Menu za posebne priložnosti. Vodi: Nataša Partl

DRUŠTVO

RINGARAJA

vabi na
**svečano otvoritev
otroškega vrtca
Ringaraja**

v torek, 8. 12. 1998, ob 11.
uri v prostorih v hotelu
Mittagskogel,
p. d. pri Borovcu v Ledin-
cah. Prisrčno vabljeni!

SLOVENSKO

PLANINSKO DRUŠTVO

vabi na sodelovanje
pri natečaju

»Planine v sliki«

Nagrajene bodo najboljše
fotografije s planinskimi
motivi. Slike naj bi imele
velikost 30 x 21 cm; vsak
udeleženec lahko odda tri
slike, katerim je treba do-
dati geslo. Slike pošljite na
naslov: Slovensko planin-
sko društvo, 9020 Klagen-
furt/Celovec, Tarviserstr. 16
do 15. januarja 1999.

PEDAGOŠKA

AKADEMIJA

vabi na otvoritev razstave
**del profesorjev
umetnosti iz Ljubljane**

v četrtek, 10. decembra
1998, ob 14. uri
v avli na PEDAK

Elizabeta Oraže iz Dobrle vasi – dvojni praznik; **Melita Valentinič** – 40. rojstni dan; **Kati Oraže** iz Sel – rojstni dan in god; **Kati Roblek** iz Sel – 79. rojstni dan in god; **Rozi Krušic** iz Velinje vasi – 30. rojstni dan; **Dragica Zechner** iz Gornje vasi – 70. rojstni dan; **Elizabeta Lipuš** iz Lepene – rojstni dan in god; **Katica Fugger** iz Svaten – osebni praznik; člani društva upokojencev Pliberk: **Katarina Jelen**, **Katarina Berchtold**, **Marija David**, **Anton Pukl**, **Viktorija Granik**, **Katarina Mandl**, **Katja Krištof** in **Janez Pernat** – rojstne dneve; **Katarina Rudolf** iz Vidre vasi – rojstni dan in god; **Katarina Lipnik** iz Klo-

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

- ČETRTEK, 26. 11.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
PETEK, 27. 11.
18.10 »Utrip kulture«
SOBOTA, 28. 11.
6.08 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca
NEDELJA, 29. 11.
6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(žpk. Florian Zergoi)
18.00 Dogodki in odmevi
PONEDELJEK, 30. 11.
18.10 Kratek stik
TOREK, 1. 12.
18.10 Otroška oddaja
SREDA, 2. 12.
18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerna

NEMŠČINA – SLOVENŠČINA

Iščemo **prevajalko/tajnico** z odličnim znanjem obeh
jezikov za odgovorno delo v Ljubljani. Začetek dela
februar 1999. Znanje uporabe osebnega računalnika.
Prošnje pošljite v nemščini na naslov:
Avstrijsko veleposlaništvo Ljubljana,
Prešernova 23, SI-1000 Ljubljana
Podrobnejše informacije dobite
na tel. števil. 061/179 07 00

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

vabi na slovenski gledališki praznik
v obnovljenem Mestnem gledališču Celovec

Edward Albee

»Kdo se boji Virginie Woolf?«

režija Mateja Kolečnik

v torek, 8. decembra 1998, ob 19. uri
v Mestnem gledališču

Gostuje Slovensko narodno gledališče Drama iz Ljubljane
Predstava ima dva odmora.

Prisrčno vabljeni!

Po svetu se kotali
majhna pika in
nestrpno čaka,
da bo šla
na slovenski ples
in našla svojo črtico
ter postala pika na i.

PRAZNUJEJO

pinja – 60. rojstni dan in god;
Katarina Kordeš iz Male vasi – 85. rojstni dan in god; **Roza-
lija Wutti** z Ločila – 70. rojstni
dan; **Marija in Folti Malle** iz
Slovenjega Plajberka – 25. let-
nico skupnega življenja; **Mari-
ja Vodovnik** iz Vogrč – 88. roj-
stni dan; **Kati Jančko** z Obir-
skega – osebni praznik; **Kata-
rina Dovjak** iz Podgrada –
dvojni praznik; **Katarina Kau-
fitsch** s Plešerke – 85. rojstni
dan; **Karl Kulterer** iz Rakol –
osebni praznik; **Marija Sienč-
nik** iz Dobrle vasi – rojstni dan;
Alojz Raschun iz Mlinč – roj-
stni dan; **Kati Marketz** iz Glo-

basnice – rojstni dan; **Angela
Petrač** iz Šmarjete pri Pliberku
– osebni praznik; **Katarina
Harisch** iz Mlinč – rojstni dan;
Marija Daniel iz Borovij pri
Pliberku – okrogli rojstni dan in
god; **Helmut Oraže** iz Sel –
37. rojstni dan; **Marija Vavti**
iz Nonče vasi – 70. rojstni dan;
Aleksandra Golavčnik iz
Šentlipša – 14. rojstni dan;
Barbara Kunčič iz Šentjakoba
– 78. rojstni dan in god; **Franci
Korašnik** iz Encelne vasi –
osebni praznik; **Andrej Kokot**
iz Celovca – rojstni dan; **Engel-
bert Ojster** z Obirskega – roj-
stni dan; **Hanzi Weiss** iz Šent-
janža – rojstni dan; **Walter
Gutovnik** iz Podjune – rojstni
dan. Slovenski vestnik čestita!

DOBER DAN, KOROŠKA

- NEDELJA, 29. 11.
13.30 ORF 2
PONEDELJEK, 30. 11.
3.55 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

I »Pridi, ne stoj ob strani!« –
osrednji koncert SPZ v zna-
menju mladine in človeko-
vih pravic

I »Zevžej«: rojstvo sedme
umetnosti med koroškimi
Slovenci in njen položaj po
prvem desetletju

I Prizadevanja za trdnjše
temelje narodne skupnosti:
10 let Slovenske gospodar-
ske zveze

I Kaj takega: občina je vabila
umetnike in 20 Šentjakob-
čanov je prišlo predstaviti
svoje konjičke

I Zimsko veselje na
Obirskem: priprave na
mirni čas in veseli dogodek

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s poseb-
nim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE Jože Rovšek
ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba

Tajništvo Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba Milka Kokot (-40)

Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser StraBe 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Uradna otvoritev dvo- oziroma trijezičnega otroškega vrtca v Ledincih bo sicer šele 8. decembra, deluje pa s polno paro že nekaj časa in otroci radi hodijo tja, navadili so se tete in strica in lepo jim je. Pa tudi prvi večer za starše so že priredili: predaval jim je dr. Vladimir Wakounig, strokovnjak za pedagogiko, ki je staršem na zelo informativen, strokoven, a kljub temu preprost način znal povedati o dvojezični vzgoji mnogo in diskusija po predavanju je dobro predočila probleme, ki žulijo starše in vzgojitelje.

Dr. Wakounig je že v uvodu povedal, da je že danes v manjšini tisti, ki je enojezičen, kajti čas in razvoj v Evropi nas silita, da se odpremo in vsaj razumemo tudi druge jezike. Da ponekod ure tečejo tudi drugače, je nakazal s primerom iz Ukrajine, kjer so še pred slabim desetletjem ljudje komunicirali kar v šestih jezikih hkrati (ukrajinsko, rusko, poljsko, rusinsko, slovaško in rutensko), danes pa ukrajinski nacionalizem propagira izključno ukrajinsčino.

Učenje več jezikov hkrati še ne pomeni, da otrok (pa tudi odrasli) obvlada oba (ali več) jezika enako dobro. Stopnja znanja določajo okoliščine: odnos družbe do jezika, uporaba v družini, odnos in uporaba v šoli (ali vrtcu), nima pa kaj dosti opraviti z nadarjenostjo za jezike. To pomeni, da je učenje oz. znanje odvisno od zunanjih okoliščin. Učenje več jezikov ni stvar kvantitete, temveč kvalitete.

Pri tem igra izredno pomembno vlogo jezikovna zavest in hotenje, da otroku posredujemo jezik. Pomemben je princip »one person, one language« – ena oseba, en jezik, zato je slabo, če kdo govori v javnosti drugače kot doma ipd. Nič ne de, če otrok odgovarja v drugem jeziku, važno je, da ne čuti odklonilnega stališča. Starši naj ostanejo pri svojem jeziku v vseh življenjskih okoliščinah.

PREDAVANJE V VRTCU

Več jezikov znaš, več veljaš!

Sposobnost izražanja v več jezikih pomeni več možnosti definiranja zunanjega okolja, pa tudi svojega čustvenega sveta. Različni jeziki imajo včasih tudi različne označbe: npr. v slovenščini označuje »roka« del telesa od rame do prstov, v nem-

Dr. Vladimir Wakounig, asistent na celovski univerzi, strokovnjak za pedagoške vede

ščini pa imamo dve besedi: »Arm« in »Hand«. V nemščini označuje beseda »Berg« tako goro kot hrib. Nemščina razlikuje med »Finger« in »Zehen«, v slovenščini so samo »prsti« itd. Otrok se že zgodaj nauči zavestno boljše označevati pojme.

Del predavanja je dr. Wakounig posvetil tudi predsodkom, ki so ponavadi krivi za slabo sprejemanje drugega jezika (nekaj jih je omenil prejšnji teden dr. Ausserwinkler): na primer, da učenje drugega jezika ovira inteligenco, da je »duševno razklan«, da se zato v šoli slabše uči, da je kak jezik »lepši« in »boljši« od drugega.

Kako doseči, da bi se kdo v kratkem času naučil drugega jezika? Najboljša metoda je še vedno nekakšna »jezikovna kopel«, torej okolje, kjer prevladuje ciljni jezik.

Za uspešno učenje pa je treba upoštevati nekaj pogojev: imeti je treba jezikovno zavest,

o drugih kulturah in jezikih je treba govoriti in z njimi ravnati spoštljivo in biti odprt zanje, zavedati se je treba predsodkov in dejstva, da se vedno znova spreminjajo. Že beseda »predsodek« – Vorurteil« sama pove, da pač nimam pravilne sodbe o nečem.

Izredno zanimivo predavanje je priporočljivo za vse vrste, ne le za dvojezične!

Po predavanju je deževalo vprašanj: ena oseba, en jezik, to pri omejenem personalu v vrtcih in v šolah ni izvedljivo, je prišel glas iz poslušalstva. Dr. Wakounig je tu navedel precej možnosti, kako prebroditi to zadrego.

Za konec naj citiram dr. Wakouniga, ki je omenil rezultate raziskave izpred 14 let: ugotovili so, da so dvojezični otroci v življenju v povprečju dosegli več kot enojezični, naredili so boljše kariere in celo tisti, ki so dvojezičnemu pouku samo prisostvovali, čeprav niso bili prijavljeni in so jezik doživljali le pasivno, so uspeli bolje kot tisti iz izključno enojezičnih razredov!

RAVNE NA KOROŠKEM

Temperamenten začetek glasbenega abonmaja

S koncertom znanega New Swing Quartetta 14. novembra zvečer, se je na Ravnah, v Gledališki ulici v veliki dvorani Glasbenega doma pričel jesensko-zimski glasbeni abonma.

Dvorana je bila napolnjena, saj je prišlo okrog dvestoštirideset ljubiteljev glasbe in to drugim prireditvam navkljub. Za organizatorje iz Društva Pihalni orkester železarjev Ravne je

to prav gotovo potrditev njihovega »podjetja«, ki ga nadaljujejo po dokaj uspešni sezoni spomladanskega abonmaja. Potrjujejo pa se tudi v okolju, sicer navajenemu dokazovanja, kako se pri nas že tako nič ne izplača.

Razgiban nastop članov New Swing Quarteta, ki ga sestavljajo Dare Hering, Oto Pestner, Tomaž Kozlevčar in Marjan Petan, je pritegnil publiko, da je temperamentno sodelovala. Zvrstilo se je preko dvajset pesmi, predvsem črnskih duhovnih in drugih, med njimi veliko »evergreenov«. Sicer pa letos poteka že trideset let obstoja te skupine, čeprav ni več v prvotnem sestavu. Člani so izvrstni pevci in s svojo neposrednostjo ter profesionalnostjo navežejo pristen stik s publiko.

Samo Šavc

New Swing Quartett je navdušil na Ravnah

Foto: SV

IZ JESENIŠKEGA KOTA

Razstava
Gabrijela
Jensterla v Doliku

6. novembra so v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah odprli razstavo likovnih del Gabrijela Jensterla, člana slikarske skupine LIKOR iz Radviljice. Slikar, ki se je izobraževal pri očetu slikarju ter v amsterdamski in Münchenski dopisni slikarski šoli, se odlikuje po neposrednem in osebnem izrazu. Malokateri slikar se zna jesenski pokrajini približati na tako neposreden, tako osebni način kot Gabrijel Jensterle. Njegove krajinske slike niso razumsko dojeti pejsažni motivi poudarjeno premišljene poteze, temveč s čustvom obogateno sporazumevanje s slikarju ljubo pokrajino v bližnji in daljni okolici njegove

ve vasi. So poglobljen in sklenjen stik z gorami, polji, oblaki in še posebej z drevesi, ki s svojo mehko oblikovanimi, v jesenske barve ogrnjenimi krošnjami napolnjujejo slikarski prostor.

L. K.

Lavtižarjevi
dnevi
v Kranjski gori

Letos mineva 55 let, odkar so 20. 11. leta 1943 k večnemu počitku v Ratečah položili duhovnika, pisatelja, zgodovinarja, skladatelja, potopisca in planinca Josipa Lavtižarja, ki je 47 let služboval v Ratečah. Rojen je bil leta 1851 v Kranjski gori, kot duhovnik je služboval po gorenjskih župnijah, najdlje pa se je zadržal prav v

Ratečah; tu je kot 92-leten tudi umrl.

V spomin na Josipa Lavtižarja so od 12. do 15. 11. v občini Kranjska gora potekali Lavtižarjevi dnevi. Odprli so razstavo o njegovem življenju in delu ter predstavili njegovo kroniko. Življenje in delo vsestranskega Josipa Lavtižarja je orisal kranjskogorski župan Jože Kotnik, knjigo »Rateška kronika Josipa Lavtižarja« pa sta predstavila kranjskogorski župnik Marko Benetik in Metod Benetik, profesor zgodovine na Teološki fakulteti v Ljubljani in predstojnik zgodovinskega inštituta. Tokrat je bil predstavljen Lavtižar kot zgodovinar, saj je imel zrcalni čut za zgodovino in se je skušal približati človeku, da se sooča z našo bogato preteklostjo in da se uči za sedanjost.

L. K.

Zveza slovenskih organizacij
na Koroškem

razpisuje mesto
glavnega urednika/glavne urednice
osrednjega tedenskega časopisa

SLOVENSKI
VESTNIK

PRIČAKUJEMO:

- smisel za samostojno vsebinsko načrtovanje in opravljanje uredniškega dela pri regionalnem slovenskem časopisu ob upoštevanju politične usmerjenosti Zveze slovenskih organizacij
- dobro znanje slovenščine in nemščine (sestavljane besedil, lektoriranje, prevajanje v obe smeri) – znanje dodatnega jezika zaželeno;
- dobro poznavanje političnih danosti v Avstriji in Sloveniji (s poudarkom na koroški manjšinski politiki);
- poznavanje in interes za sodelovanje z drugimi manjšinami v Avstriji in Evropi ter poznavanje pristojnih evropskih institucij;
- vpogled v kulturno dogajanje na Koroškem (in širše v Avstriji in Sloveniji);
- novinarske izkušnje;
- osnovno obvladanje dela z računalnikom (vključno internet);
- organizacijsko sposobnost;

- sposobnost timskega dela;
- sposobnost varčnega in smiselnega upravljanja s finančnimi sredstvi.

NUDIMO:

- nemoteno uredniško delo;
- samostojno upravljanje v okviru finančnega proračuna;
- možnost sodelovanja o nameščanju sodelavcev in sodelavk;
- nadaljnje usposabljanje;
- petletno delovno pogodbo (po enem preizkusnem letu);
- plačo po dogovoru.

Pričetek dela ob začetku leta 1999

Če Vas zanima urejanje regionalnega časopisa, se javite do 11. decembra 1998 na naslov: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraÙe 16, A-9020 Celovec/ Klagenfurt

Svoji pismeni prošnji priložite življenjepis in kratko dokumentacijo o doslejšnjem novinarskem delu.

Pismo bralcev

Do nedelje smo bili mnenja, da zavzemajo maturantje pomembno vlogo na svojem plesu. Na žalost smo opazili, da uredniki slovenskega sporeda avstrijske televizije tega ne vidijo tako. Pri oddaji »Dober dan, Koroška« v celotnem prispevku ni bilo videti niti enega maturanata, ne poloneze, ne polnočnega vložka in

ničesar, kar človek povezuje z maturanti, kar nas je zelo začudilo, saj je bilo na razpolago zadosti posnetega materiala o našem plesu.

Kljub našemu razočaranju upamo, da se bodo v prihodnosti pristojni zavedali, da imajo naloge objektivnega poročanja, sicer bo spored ORF za nas vedno bolj nezanimiv.

Maturantje Dvojezične ZTAK

VISOKO ODLIKOVANJE

Francu Wiegeleju podeljena Bloudkova plaketa

V veliki dvorani Narodne galerije v Ljubljani so v petek zvečer slovesno podelili najvišja državna priznanja Republike Slovenije za tekmovalne, strokovne in organizacijske dosežke v športu – Bloudkova priznanja za leto 1998.

Med letošnjimi dobitniki je bil tudi koroški Slovenec – Franci Wiegele, dolgoletni trener smučarskih skakalcev in vodilni funkcionar športnega društva Zahomc ter zaslužni odbornik Slovenske športne zveze. Minister za šolstvo in šport Slavko Gaber je Wiegeleju podelil Bloudkovo plaketo za »pomemben pri-

spevek-k razvoju slovenskega športa«, za dobitnika pa ga je – po predlogu Slovenske športne zveze – izbral strokovni Odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj pri Ministrstvu za šolstvo in šport Republike Slovenije na čelu z nekdanjo odlično smučarko Matejo Svet.

Sedemčlanski odbor je tudi tokrat imel pri izbiri polne roke dela, saj je moral pretehtati skupno 59 predlogov. Kot je Mateja Svet na slavnostni po-

Prejemnik plakete Franci Wiegele s soprogo, predsednikom športnega društva ŠD Zahomc Martinom Wiegelejem in tajnikom Slovenske športne zveze Ivanom Lukanom

delitvi poudarila, so bili izbrani samo najboljši, saj zakonska določila dopuščajo podelitev največ štirih Bloudkovih nagrad in 12 plaket na leto.

Za leto 1998 so bili izbrani trije dobitniki Bloudkove nagrade – jadralca Tomaž Čopi in Matija Margon, Metod Klemenc in SK Tržič na čelu s svojim predsednikom in nekdanjim slavnim smučarjem Bojanom Križajem – ter deset dobitnikov Bloudkovih plaket. Poleg Wie-

geleja je plaketo mdr. prejel še drugi predstavnik zamejskega športa – Radivoj Pečar iz Trsta, zaslužen odbornik ZSSDI in funkcionar kolesarskega kluba Adria iz Lonjerja.

Podelitev najvišjih državnih priznanj Republike Slovenije na področju športa je neposredno prenašala Televizija Slovenije, podelitvi sta mdr. prisostvovala tudi predsednik ŠD Zahomc Martin Wiegele in predstavnik SŠZ Ivan Lukan.

Na lestvici imajo Obirčani zdaj 16,5 točke in imajo še vse možnosti za uvrstitev v play-off tekmovanje za podvig v podlago-vzhod. Naslednji nasprotnik so vodeče Sveče.

Svojo prvo zmago v tekočem prvenstvu v 4. razredu C pa je dosegla druga ekipa Kapelčanov. Po dveh remijih (proti Frantschachu in Gospe Sveti 8) je bil končni izid dvoboja z ekipo »Gospa Sveta 9« kar 3,5 : 0,5. Zmagali so Peter Jammer, Johannes Joschtl in Thomas Soukup, na prvi deski pa je remiziral Manfred Topar. »SŠK Obir II« je sedaj četrti na 10-mestni lestvici.

I. L.

KOROŠKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO 1998/99

Pomembna zmaga šahistov SŠK »Obir I«

Prva ekipa SŠK Obir je v četrtem krogu koroškega šahovskega prvenstva v 1. razredu-vzhod dosegla pomembno zmago: dvoboj z moštvo »Velikovec II« je dobila s 5 : 3!

Zmagali so Dušan Joković, brata Hans-Christian in Harald Wolte ter ravnatelj Josef Hanschou, remizirala sta Wolfgang Moser in Johann Wolte, kot edini pa je brez točk ostal Ojster.

ODBOJKA/DOB

Dobra tekma – toda ponoven poraz

Kapetan »SK Doba« Martin Micheu pred tekmo proti »IAC Tirol« ni hotel dati nobenih prognoz, toda ponovno je izjavil, da išče vsaj enega novega legionarja, ker personalna situacija pri Dobljanih ni ravno najboljša.

Tekma v soboto je bila odigrana v Innsbrucku. Dobljani so dobro začeli in prvi set tesno izgubili z 12 : 15. Drugega so celo dobili s 15 : 6, toda potem so se Tirolci spomnili svoje močne strani in so dobili ostala seta s 15 : 4 in 15 : 2. Kljub po-

razu je bil Micheu še kar zadovoljen z učinkovitostjo svojega moštva: »V prvih dveh setih smo pokazali odlične poteze in smo bili enako močni kot nasprotnik«.

Na lestvici so Dobljani nespremenjeno na 8. mestu – 2 točki pred Hartbergom in Gleisdorfom. Vodi še vedno Salzburg z dvema točkama prednosti pred favoriziranim Donaukraftom.

IAC Tirol – SK Dob 3 : 1 (12/-6/4/2).

T. G.

SMUČANJE

Svetovni pokal v avstrijskih rokah

Ob koncu tedna so bile smučarske tekme v Park Cityju in Avstriji so se pokazali s svoje dobre strani – skupno so v štirih tekmah zasedli 2 prvi, 2 drugi in 1 tretje mesto.

Iz koroškega vidika je bilo razveseljivo 2. mesto Sabine Egger v slalomu. Smučarka iz Štebna pri Globasnici se je po napaki v 1. vožnji (5. mesto, +1,48) še na 38 stotink sekunde približala zmagovalki, Slovenki Urški Hrovat.

Tudi pri moških so avstrijski smučarji jasno pokazali svojo moč, saj je Stefan Eberharter zmagal v veleslalomu pred Korošcem Christianom Mayerjem,

le-ta pa je en dan pozneje postal tretji še v slalomu. Toliko uspehov pravzaprav ni bilo pričakovati.

Tudi aktualni skupni seštevek reflektira prevlado Avstrijcev – pri ženskah vodi Alexandra Meissnitzer (A) pred Andrine Flemmen (NOR) in Urško Hrovat (SLO), medtem ko je pri moških prevzel vodstvo Christian Mayer pred Stefanom Eberharterjem in Kjetil-Andre Aamodtom (NOR).

Naslednje tekme v svetovnem pokalu bodo pri moških 28./29. novembra v Aspenu (ZDA). Ženske pa so že odpotovale v Lake Louise (Kanada). T. G.

HRVAŠKA – SMUČANJE

Janica Kostelić presenetila konkurenco

Tekme v Park Cityju so sicer potekale pod geslom »Vsi proti Avstrijcem«, toda 16-letna Hrvatica z imenom Janica Kostelić je avstrijskim smučarjem kradla show. V veleslalomu se je izredno talentirana smučarka uvrstila na 4. mesto in v nedeljskem slalomu se je s startno številko 53 »pognala« celo na 3. mesto – premagana le od Urške Hrovat in Sabine Egger.

Simpatična Janica je bila rojena leta 1982 v Zagrebu. Svoj športni talent je dokazala že v številnih panogah – tako je igrala tenis, košarko, roket, ukvarjala se je z lahko atletiko in tudi plavanje jo veseli. Ko ji je bilo 10

let, se je odločila za smučanje in od tedaj naprej jo je podpiral njen oče Ante, ki je bil sam izreden rokometaš v nacionalni reprezentanci in kot legionar v Franciji.

Janica trenira predvsem v bližini Zagreba in mnogokrat tudi v Avstriji. V preteklosti so ona, trener Vedran Pavlek in njen oče celo prenočili na prostem, ker si niso mogli privoščiti sobe v hotelu. Sedaj se je situacija bistveno spremenila – moštvo ima za sezono na razpolago 3,5 milijona šilingov.

Kostelićini uspehi ob začetku sezone so velika obljuba za prihodnost. Njen trener Pavlek je rekel, da bo hrvaška smučarka vozila vse discipline. »Najboljša je v superveleslalomu«, tako Pavlek, »najslabša pa v veleslalomu«. Prav to smo videli v tekmah v Park Cityju – saj je bila Janica Kostelić v veleslalomu »le« četrta ... T. G.

11. ŠAH-GALA ALPE JADRAN '98

Zmaga šla tokrat na Hrvaško

11. Mednarodna šahovska gala za mladinske (šolske) ekipe iz celotnega prostora Alpe-Jadran, ki jo je pretekli teden priredila Koroška šahovska zveza v sodelovanju s športnim referatom dežele Koroške v Domu glasbe v Celovcu, je potekala v znamenju mladih šahistov iz Hrvaške, Slovenije in Avstrije, nekako razočarali pa so tokrat Madžari in Italijani.

V obeh skupinah (pod 16 in pod 20 let) so bili najboljši mladinci iz Hrvaške. V skupini pod 16 so zmagali Zagrebčani pred Rečani, odlično tretje mesto pa je osvojila deželna reprezentanca Gradišanske. Tudi v skupini do 20 let je bil vrstni red pri Hrvatih enak, mesto na stopničkah pa je osvojila ekipa ŠD Tomo Zupan iz Kranja.

Tridnevnega turnirja se je udeležilo 66 štiričlanskih ekip iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Italije, Nemčije in skoraj vseh avstrijskih zveznih dežel. Žal tudi letos ni bilo ekipe slovenske gimnazije in Dvojezične trgoške akademije.

Glavni sodnik turnirja je bil ravnatelj Pepi Gallob, glavno organizacijsko breme pa je nosil sekcijski vodja šahovskega kluba Bekštanj Seppi Gallob. I. L.

OLIMPIADA 2006

Evaluacijska komisija obiskala Helsinko

Kot zadnja postaja na evaluacijskem potovanju komisije MOK so bili na programu Helsinko. Glavno mesto Finske kandidira skupno z norveškim Lillehammerjem. Med navzočimi komisije so bili med drugimi zastopnik športnikov Vladimir Smir-

nov in člani MOK Walther Tröger ter Gunilla Lindberg.

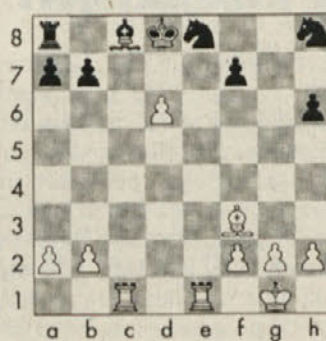
Vodja komisije Chiharu Igaya je bil sicer zadovoljen z okoliščinami, toda ob koncu obiska je omenil, da »bi razdalja med Helsinkijem in Lillehammerjem lahko delala težave«. Konec januarja 1999 bodo objavljena poročila o vseh kandidatih. O zmagovitem kandidatu pa bodo odločali 19. junija 1999 na 108. konferenci MOK v Seulu (J. Koreja). T. G.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 41

Silvo Kovač

Kičanović – Forintoš / 1957

Za kvaliteto ima črni dva skakača, ki pa še počivata na osmi vrsti. Aktivne bele figure podpirajo izpostavljenega belega kmeta na polju d6, ki ga pri napredovanju ovira črni kralj.

Beli, ki je na potezi, pa izkoristi prav neroden položaj črnega kralja in po problememskem nadaljevanju zmagaja!

Rešitev št. 40

Po odigrani potezi belega 1.De6? je črni po 1...De7 le uspel remizirati. Pot k zmagi je belega vodila s potezo 1.Dg3+! Kh8 2.De5+ Kg8 3.Dg5+ Kh8 4.Tf7!! Ključna poteza zmagovite kombinacije 4...Df7: 5.Dd8+ Dg8 6.Df6+! in črni bi se moral vdati! Tudi vele mojstri vedno ne najdejo najboljših potez na šahovnici!